

ZAJÍMAVOST

in.ihned.cz/zahranici

Osmdesát metrů vysoká kruhová hala měla sloužit pouze k jednání stranických delegátů. Ze stavebního kamene, který těžili a opracovávali vězni koncentračních táborů, stihli nacisté do roku 1939 vybudovat polovinu haly, ve které dnes sídlí Dokumentační centrum národního socialismu.

Před válkou byla dokončena jediná část narysovaného projektu – Zeppelinovo pole. Čelo prostranství zdobilo tři sta metrů dlouhé sloupořadí, nad nímž čněl obrovský hákový kříž. Pod křížem vystupovala tribuna, ze které vůdce hřimal k masám. Po celém obvodu pole vlály stovky nacistických vlajek; podle představa Speera „zhmotňovaly vítr“. Projevy nacistů v nočních inscenacích moci doplňovala světelná show. Dnes by vůdce ze své tribuny nesledoval v pozoru postavenou poslušnou mládež, ale kluky na skateboardu a páry na in-line bruslích. Navíc by postrádal hákový kříž, který hned po válce odpálili do povětří Američané a sloupy, které si později zbourali už sami Němci.

Most do minulosti

Po většinu druhé poloviny 20. století Němci historický význam

Zbytky Zeppelinova pole, kde Hitler fascinoval masy.

nacistických staveb raději přehlíželi. Kongresová hala sloužila jako skladiště a v roce 1987 jen zásah veřejnosti a úředníků zabránil vytvoření nákupního a zábavního centra v jejích prostorách. Na Zeppelinově poli dokonce v padesátých letech probíhaly přehlídky amerických vojáků. V areálu Märzfeld, kde při stra-

nických sjezdech pro diváky cvičil wehrmacht, dnes stojí domky. Trvalo padesát let, než si v Norimberku uvědomili hodnotu nestranného dědictví.

Od roku 2001 však výstava Dokumentačního centra pro národní socialismus podává detailní svědectví o celé historii nacistického hnutí. Zaměřuje se přitom na nacistickou architekturu, mystiku, mytologii, rituály a na přitažlivost totalitní ideologie pro celou generaci Němců. Zvláštní pozornost je věnována úloze Norimberku při stranických sjezdech, schvalování rasových zákonů a při poválečných procesech s nacistickými pohlavary.

„Při procházení budovy mi lezl mráz po zádech. Cítil jsem prach mrtvých a architektonické ztvárnění moci – všude samé pravé úhly. Tuhle moc jsem chtěl zničit,“ říká rakouský architekt Günther Domenig, který řídil rekonstrukci Kongresové haly. Domenig zvítězil ve veřejné soutěži s návrhem moderního klínu ze skla a oceli, který proráží napříč Kongresovou halou. Rovný klín, který začíná vstupem do muzea, je také pomyslným mostem ze současnosti do nacistické minulosti. Norimberští radní v žádném případě nechtěli dokončovat, co nacisté nestihli, takže interiér výstavy tvoří neomítnuté zdi. Muzeum nakonec získalo cenu

UNESCO za vzdělávání v oblasti lidských práv. Norimberk se tak po padesáti letech dokázal podívat zprůma do tváře nacistickému velikašství. ■

TOMÁŠ LINDNER

FOTO: TOMÁŠ LINDNER

Informace

Dokumentační centrum pro národní socialismus (Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände) má otevřeno ve všední dny od 9 do 18 h, v sobotu pak od 10 do 18 h, poslední vstup je v 17 h. Vstupné: dospělí 5 eur, invalidé, studenti a senioři 2,50 eura, rodinná vstupenka 5,50/10,50 eura (1/2 dospělí s vlastními dětmi). Při vstupu návštěvníci obdrží audio-průvodce (v němčině, angličtině, ruštině, italštině, francouzštině), vstupenka platí i v dalších norimberských muzeích.

Další informace na webových stránkách:

www.museen.nuernberg.de/dokumentzentrum/index.html

Z hlavního nádraží se k centru dostanete tramvají č. 9 na stanici Doku-Zentrum, anebo vlakem S-2 na stanici Dutzendeich Bahnhof, autem: dálnice A3/A9: Kreuz Nürnberg-Nord, výjezd N-Fischbach, dálnice A6/ A73: Kreuz Nürnberg-Süd, výjezd N-Zollhaus